

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затв. наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202. URL.: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Щирська, О. В. Економічна сутність і бухгалтерське визначення амортизації / О.В. Щирська // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 8. – С. 68–74. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
5. Яцишин С., Матвійчук А. Облік основних засобів: порівняння П(С)БО з МСФЗ. *Економіка і ринок: облік, аналіз, контроль. Науковий журнал Тернопільського національного економічного університету*. Випуск 23. Тернопіль : Економічна думка, 2010. С. 286-296. URL.: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17078>
6. Яцишин С.Р. Суб'єкти державного сектору в структурі економіки держави. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 жовтня 2014 р. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. С.181-182. URL.: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/16295>

Яцишин С. Р.

кандидат економічних наук, доцент,

Фартушинська І. І.

студентка

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЗАПАСІВ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Одним із важливих аспектів бухгалтерського обліку є оцінка об'єктів, подій та явищ, які відбулися в процесі господарської діяльності в установі ДСЕ. З побудовою та введенням в дію НПСБОДС здійснюється переосмислення значення оцінки, та відбувається зміна в її розумінні та сутності.

Оцінка формується як складова методів бухгалтерського обліку та впливає на формування інформації обліково-економічного характеру на всіх стадіях облікового процесу [4, 5]. А тому, під оцінкою розуміють представлення розмірів матеріальних цінностей, їх джерел та результатів діяльності у грошовому вимірнику.

Щоб здійснити правильну оцінку запасів установ державного сектору економіки їх необхідно класифікувати у процесі оприбуткування. Однак існує певна кількість факторів, від яких залежить їх класифікація, основними з них є віднесення запасів до відповідних видів.

Відповідно до НПСБОДС 123 «Запаси» [1], виділяють наступні види їх оцінок:

- балансова вартість активу, за якою актив включають до суми підсумку балансу;

- відновлювальна вартість, тобто теперішня вартість придбання;

- чиста реалізаційна вартість запасів, а саме: ціна реалізації яка очікувалась в умовах звичайної діяльності, за мінусом витрат на завершальний етап виробництва та реалізацію.

Оцінка запасів, вартість яких на момент оприбуткування достовірно визначити неможливо, формується в бухгалтерському обліку за справедливою вартістю, яка в подальшому проходить коригування до первісної.

Таким чином, НПСБОДС 123 «Запаси» [1] передбачає таку послідовність оцінки запасів (рис. 1).

Щодо оцінки запасів при вибутті на різного роду цілі – наприклад, при використанні на потреби бюджетної установи, на виробництво, яке не є основною діяльністю установи, а також продаж – відбувається за такими методами:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходження запасів (FIFO).

Як показує практика, оцінка вибуття запасів найчастіше, здійснюється за ідентифікованою собівартістю відповідної одиниці саме таких запасів, які:

- а) надходять від вищестоящих установ відповідно до законодавства (так звані – централізовані закупки);
- б) надходять від замовника послуг і проектів.

За іншими одиницями обліку запасів рішення щодо оцінки вибуття запасів приймається установами державного сектору економіки відповідно до вимог пункту 4 розділу IV НПСБОДС 123 «Запаси» [1].

Установи ДСЕ, у своїй діяльності здійснюють розгляд питань, які стосуються зміни вартості запасів, придатних до використання, а також наближення до реальної так званої переоціненої вартості [5].

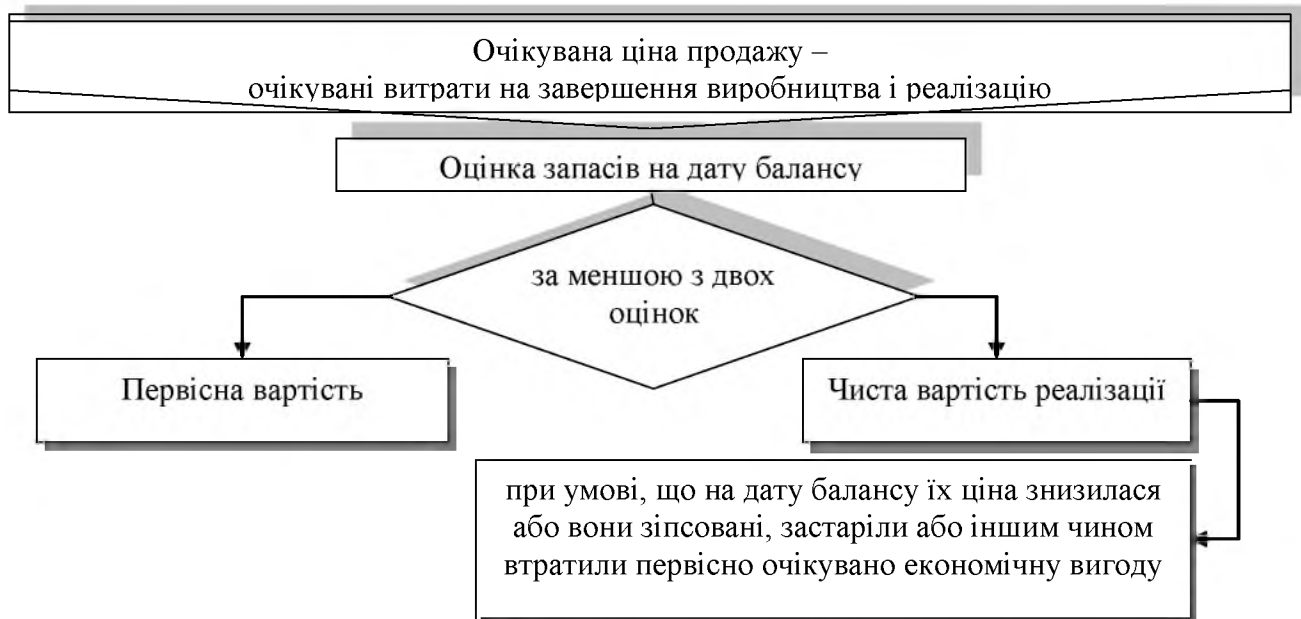

Рис. 1. Оцінка запасів установ ДСЕ

Переоцінку запасів можна здійснювати у таких випадках:

- а) така зміна встановлена законодавством, а саме на дотримання нормативних актів;
- б) таку дію узгодив керівник установи, якщо запаси застаріли, а саме їх переоцінена (первісна) вартість досить відрізняється від ідентичних запасів, які були придбані пізніше

При здійсненні переоцінки, за наказом керівника установи державного сектору економіки, створюється комісія, котра зобов'язана її провести та встановити відновлювальну вартість запасів цієї установи [4].

Дослідивши дане питання, можна з впевненістю зазначити, що оцінка запасів є одним із найбільш важливих етапів організації та обліку запасів. При організації обліку оцінка матеріальних цінностей являється актуальною складовою. Це пов'язано з розбіжностями цін на один і той же вид запасів, в залежності цін постачальників та періоди придбання.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси» : наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202. URL.: <http://www.minfin.gov.ua>.
2. Сушко Н.І. Запаси: бухгалтерський облік згідно НП(С)БОДС 123. *Баланс-Бюджет*, №17 (533), 27 квітня 2015 р. С. 19-26.
3. Яцишин, С. Р. Запаси в установах державного сектору економіки: визначення та поняття. *Фактори впливу на формування та розвиток фінансової системи України* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. [Львів, 28-29 листопада 2014 року] / ГО «Львівська економічна фундація». Ч.3. 2014. С. 115-118. URL.: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17284>
4. Яцишин, С. Р. Запаси установ державного сектору економіки: оцінка та переоцінка. *Торгівля, комерція, підприємництво* : зб. наук. праць. 2014. Вип. 16. С. 159-164. URL.: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/16480>
5. Яцишин, С. Р. Оцінка та переоцінка запасів бюджетних установ в умовах сьогодення. *Теорія і практика бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту : стан, проблеми та перспективи розвитку* : матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції [Львів, 16-17 травня 2014 р.] / [відп. за вип. : проф. Куцик П. О.]. Львів : ЛКА, 2014. С. 148-152. URL.: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17275>
6. Яцишин С.Р. Суб'єкти державного сектору в структурі економіки держави. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 жовтня 2014 р. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. С.181-182. URL.: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/16295>